

Effekter og resultater af de boligsociale indsatser

Landsbyggefondens 2011-14-midler

Gunvor Christensen, Vibeke Jakobsen, Christopher Dehn Søgaard & Hanne Nielsen

*Effekter og resultater af de boligsociale indsatser –
Landsbyggefondens 2011-14-midler*

© VIVE og forfatterne, 2021

e-ISBN: 978-87-7119-878-2

Forsidefoto: Gunvor Christensen/VIVE

Projekt:100080

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Landsbyggefonden har i perioden 2011-14 uddelt 1,76 mia. kr. til udsatte boligområder, hvor midlerne er gået til boligsociale indsatser og huslejestøtte. Uddelingen af midler er sket på baggrund af en boligaftale, der blev indgået i 2010 mellem Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre. Formålet med boligaftalen var dels at styrke indsatsen i de udsatte boligområder for at forbedre de sociale vilkår i de almene boligområder, dels at forebygge en negativ udviklingsspiral i boligområderne.

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Rambøll Management Consulting og Naboskaber står for evalueringen af Landsbyggefondens 2011-14-midler. Evalueringen blev igangsat i sommeren 2014 og afsluttes i 2020. Evalueringen har til formål at tilvejebringe viden om boligsociale aktiviteterets virkning inden for følgende fire temaer:

- Forbedret skolegang og uddannelse
- Forøget beskæftigelse og aktiviteter, der flytter ledige tættere på arbejdsmarkedet
- Kriminalitetsforebyggelse
- Forbedrede forældrekompetencer og forøgelse af børns trivsel.

Som afslutning på evalueringen indgår denne rapport, der samler resultater og erfaringer med betydningen af boligsociale aktiviteter målrettet *Forbedret skolegang og uddannelse, Forøget beskæftigelse og aktiviteter, der flytter ledige tættere på arbejdsmarkedet, Kriminalitetsforebyggelse* samt *Forbedrede forældrekompetencer og forøgelse af børns trivsel*.

Metode og analyser, der ligger til grund for resultaterne i denne rapport, kan downloades fra VIVEs hjemmeside (www.vive.dk).

Rapporten er udarbejdet af Gunvor Christensen (VIVE), Vibeke Jakobsen (VIVE), Hanne Nielsen (Rambøll) og Christopher Dehn Søgaard (Rambøll).

Evalueringen er finansieret af Landsbyggefonden og har været fulgt og diskuteret af en følge-gruppe.

Lisbeth Pedersen
Forsknings- og analysechef
VIVE Arbejde og Ældre
2021

Line Dybdal
Direktør
Rambøll

Indhold

1	Om denne rapport.....	5
	Rapportens opbygning.....	6
2	Hvad er de boligsociale indsatser?	7
2.1	Landsbyggefondens 2011-14 midler	7
3	Effekter af de boligsociale indsatser.....	9
3.1	Hvordan måler vi effekter?.....	9
3.2	Fritidsjobindsatsen.....	10
3.3	Børn og unge-indsatsen	13
3.4	Netværksmødre (bydelsmødre)-indsatsen	16
4	Status og udvikling i de udsatte boligområder i forhold til tidlig forebyggelse, kriminalitet, uddannelse og beskæftigelse.....	19
4.1	Forbedrede forældrekompetencer og forøgelse af børns trivsel	19
4.2	Kriminalitetsforebyggelse.....	19
4.3	Forbedret skolegang og uddannelse	20
4.4	Forøget beskæftigelse og aktiviteter, der flytter ledige tættere på arbejdsmarkedet	21
5	Indsatsens betydning for organisering og faglig praksis	22
5.1	Indsatsens betydning for organisering og samarbejde i udsatte boligområder	23
5.2	Betydningen for fagligheden i indsatsen i udsatte boligområder.....	25
	Litteratur.....	27

1 Om denne rapport

De boligsociale indsatser, som Landsbyggefonden igennem årene har finansieret til udsatte boligområder, er blevet og bliver stadig systematisk evalueret. Denne rapport samler op på hovedresultaterne fra 2011-14-midlerne og er således et statusblik på bidraget fra de boligsociale indsatser, der har foregået og aktuelt foregår.

Evalueringen har til formål at tilvejebringe viden om boligsociale aktiviteter virkning inden for følgende fire temaer:

- Forbedret skolegang og uddannelse
- Forøget beskæftigelse og aktiviteter, der flytter ledige tættere på arbejdsmarkedet
- Kriminalitetsforebyggelse
- Forbedrede forældrekompetencer og forøgelse af børns trivsel.

Forud for denne rapport er der udkommet tre systematiske forskningsoversigter, fire forskningsrapporter og fire arbejdsmetodekataloger, som tilvejebringer forskelligartet viden om boligsociale indsatser.

Systematiske forskningsoversigter

- *Effektfulde indsatser i boligområder til forebyggelse af kriminalitet. En systematisk forskningsoversigt nr. 1 af 4. (2015)*
- *Effektfulde indsatser i boligområder til at forbedre børns skolegang og uddannelse og forældres arbejdsmarkedsparathed. En systematisk forskningsoversigt, nr. 2 og 3 af 4. (2016)*
- *Effektfulde indsatser i boligområder til at øge børns trivsel og forbedre forældres kompetencer. En systematisk forskningsoversigt, nr. 4 af 4. (2016)*

Forskningsrapporter

- *Børn og unges uddannelseschancer – de boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne. (2018)*
- *En vej til arbejdsmarkedet med de boligsociale indsatser. Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne. (2018)*
- *Boligsociale indsatser til småbørnsfamilier i udsatte boligområder. Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne. (2018)*
- *Boligsociale indsatser bidrag til at forebygge kriminalitet i udsatte boligområder. Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne. (2019)*

Arbejdsmetodekataloger

- *Arbejdsmetodekatalog – individuel brobygning.*
- *Arbejdsmetodekatalog – praksisnær læring.*
- *Arbejdsmetodekatalog – gruppebaseret læring.*
- *Arbejdsmetodekatalog – samskabelse.*

Med evalueringen af 2011-14-midlerne ønskede Landsbyggefonden at opnå viden om effekter af de boligsociale indsatser i forhold til at forbedre beboernes livschancer og at opnå viden om det boligsociale bidrag til at styrke den faglige praksis samt til at skabe en bæredygtig organisatorisk platform.

For at kunne opnå viden om effekter af boligsociale indsatser er der for første gang i en evalueringssammenhæng blevet indsamlet oplysninger om, hvilke beboere der har deltaget i udvalgte boligsociale aktiviteter med henblik på at identificere en effekt for disse beboere. Ofte er det med boligsociale indsatser og i det hele taget med sociale indsatser vanskeligt at isolere

en effekt af indsatserne af tre grunde: At der ikke data om, hvem der har deltaget i en indsats, at der ikke er systematiske og kvantitative data til at måle effekten, og/eller at det ikke er muligt at tilrettelægge et effektdesign, hvor antagelsen om, at det er indsatsen, der skaber effekten, testes. Disse tre forhold har vi kunnet opfylde i evalueringen af boligsociale indsatser igangsat af 2011-14-midlerne, og dermed har det været muligt at skabe viden om effekter af de boligsociale indsatser.

Vi har tidligere i evalueringen fundet effekter af og tendenser på effekter af de boligsociale indsatser på indsatsområdet om øget beskæftigelse. I denne rapport har vi gentaget effektanalyserne, fordi vi i mellemtiden har fået flere data om beboere, der har deltaget i boligsociale aktiviteter. Dermed bliver analysepopulationen større og den statistiske usikkerhed i estimationerne mindre.

Rapportens opbygning

Rapporten er bygget op, således at vi først beskriver, hvad de boligsociale indsatser er, og hvilke forventninger der er til de boligsociale indsatser. Dernæst præsenterer vi effektanalyser af de boligsociale indsatser. Efterfølgende følger en opsummering af resultater fra de registerbaserede analyser af beboere i de udsatte boligområder. Disse analyser har tidligere været præsenteret i de fire forskningsrapporter. Endelig samler vi op på viden om de boligsociale indsatsers bidrag til organisering og faglig praksis.

2 Hvad er de boligsociale indsatser?

En boligsocial indsats er en social indsats givet til et afgrænset boligområde og dets beboere. Den boligsociale indsats bliver givet både for at bidrage til en positiv udvikling af selve boligområdet og for at understøtte en udvikling hos de beboere, der har udfordringer i forhold til at deltage i samfundet som aktive og selvforsørgende borgere.

En boligsocial indsats tilrettelægges og implementeres ud fra, at den skal understøtte de muligheder, velfærdssamfundet giver for, at beboere fuldfører en uddannelse, kommer ind på arbejdsmarkedet samt tager del i de demokratiske processer, der vedrører beboeren selv og samfundet som helhed.

De boligsociale indsatser og huslejestøtte gives til *"udsatte almene boligområder, hvor der er konstateret væsentlige problemer af økonomisk, social eller anden karakter, herunder høj husleje, høj flyttefrekvens, stor andel af boligtagere med sociale problemer, vold, hærværk eller nedslidning af bygninger og friarealer"*. (Landsbyggefonden, 2010).

2.1 Landsbyggefondens 2011-14 midler

Med boligaftalen i 2010 besluttede Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre, at Landsbyggefonden skulle uddele 1,76 mia. kr. til boligsociale indsatser og huslejenedsættelser i perioden 2011-14. 220 mio. kr. kunne årligt anvendes i perioden 2011-14 til boligsociale indsatser, og op til 220 mio. kr. kunne årligt anvendes til nedsættelse af husleje.

Boligaftalen 2010 har som overordnet mål, at antallet af udsatte boligområder skal halveres, og at boligområderne skal forandres, så de bliver attraktive boligområder, der er fuldt integreret i det øvrige samfund. Forventningen til indsatserne er, at de fremmer trygge og stimulerende opvækstvilkår for børn og unge, beskæftigelses- og erhvervs-muligheder samt kultur- og fritidstilbud i områderne (Landsbyggefonden, 2010; Socialministeriet, 2010).

2011-14-midlerne til de boligsociale indsatser er gået til 89 helhedsplaner fordelt på 395 boligafdelinger og 215.300 beboere (opgjort for 2011). I gennemsnit er der anvendt 9,65 mio. kr. pr. helhedsplan, mens der i gennemsnit er anvendt 2,1 mio. kr. pr. boligafdeling. Det svarer til, at der i gennemsnit er anvendt ca. 4.000 kr. pr. beboer i et boligområde, der i 2011 var omfattet af en boligsocial helhedsplan.

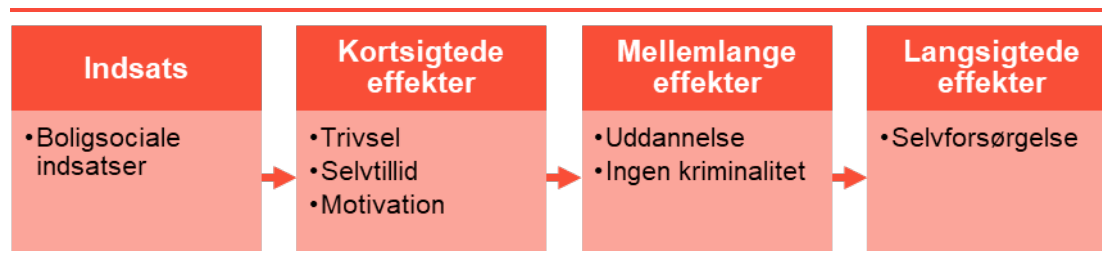
I Landsbyggefondens vejledning (Landsbyggefonden, 2010) til at ansøge om boligsociale indsatser blev følgende syv indsatsområder defineret:

- Børn, unge og familie
- Uddannelse, beskæftigelse og erhverv
- Beboernetværk, inddragelse og demokrati
- Sundhed
- Udsatte grupper
- Kultur og fritid
- Image og kommunikation.

Med midlerne fra Landsbyggefonden følger et krav om lokal finansiering på minimum 25 pct. Typisk er det boligorganisationer og kommuner, der bidrager med finansiering, og der forekommer at være stor lokal variation i, hvor meget de hver især medfinansierer. Lokalmedfinansieringer fra øvrige kilder forekommer kun i mindre udstrækning.

Det langsigtede mål med boligsociale indsatser er, at beboerne i de udsatte boligområder opnår at være selvforsørgende voksne. De boligsociale indsatser, der er finansieret af Landsbyggefondens 2011-14-midler, har primært haft fokus på: Børn, unge og familie, Uddannelse, beskæftigelse og erhverv samt Kriminalitetsforebyggelse. De boligsociale indsatser arbejder med at styrke beboernes personlige, sociale og handlemæssige kompetencer, således at de fuldfører grundskolen, undgår kriminalitet, tager en uddannelse og kommer ind på arbejdsmarkedet. Det vil sige, at den langsigtede investering, der gøres med boligsociale indsatser, ofte først reelt giver et udbytte 10-15 år efter, at den er foretaget. Men for at det lykkes, er det et vigtigt skridt på vejen, at beboerne motiveres i retning af uddannelse og beskæftigelse, og at de er i stand til at fastholde den motivation igennem en skolegang og uddannelse.

Figur 2.1 Forventninger til effekter af boligsociale indsatser

Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne er videreført i 2015-18-midlerne og senest i 2019-26-midlerne. I boligaftalen fra 2014, der ligger til grund for 2015-18-midlerne, blev der afsat 465 mio. kr. (2015-pris) årligt i perioden 2015-2018, hvor op til halvdelen kan anvendes til huslejenedsættelser, med henblik på at prioritere indsatser, der:

- øger trygheden og trivslen
- bryder den negative sociale arv
- sikrer entydig ledelse.

Den boligsociale indsats skulle være inden for følgende fire indsatsområder: tryghed og trivsel, kriminalpræventiv indsats, uddannelse og beskæftigelse samt forebyggelse og forældreansvar.

I boligaftalen fra 2018, der udmøntes i 2019-26-midlerne, er der afsat 380 mio. kr. til huslejestøtte og boligsociale aktiviteter. De boligsociale indsatser skal målrettes at bryde og forebygge parallelsamfund, sikre trygge og stimulerende opvækstvilkår samt give beboere forudsætninger for at få fodfæste i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Indsatserne skal målrettes: beskæftigelse, uddannelse, kriminalitetsforebyggelse og integration.

3 Effekter af de boligsociale indsatser

I dette afsnit præsenterer vi resultaterne af de opdaterede effektevalueringer. Vi indleder med at beskrive, hvordan vi måler effekter, og dernæst præsenterer vi resultaterne for effektanalyserne. Hovedresultaterne af effektanalyserne er:

- Børn og unge, der har deltaget i en fritidsjobindsats, har tre gange så stor chance for at opnå et fritidsjob i indsatsåret og fastholde det året efter indsatsen.
- For piger, der har deltaget i en fritidsjobindsats, fastholdes effekten i op til 2 år efter deres deltagelse.
- Børn og unge-indsatsen¹ har en svag effekt i forhold til at reducere skolefravær, uden skelnen til, om det er lovligt eller ulovligt fravær. Der er allerede tendens i året efter børn og unges deltagelse til, at der sker en reduktion i deres fravær, men der er først tale om en signifikant effekt 2 år efter, at de har deltaget i indsatsen.
- Hverken fritidsjobindsatsen eller børn og unge-indsatsen er evalueret i forhold til, om de har haft en effekt på at nedbringe kriminalitet. Det skyldes, at der er for få unge, der har deltaget i indsatserne, der har erfaring med kriminalitet.
- Netværksmødre (bydelsmødre)-indsatsen har en effekt i forhold til, at kvinder, der har deltaget i indsatsen, påbegynder uddannelse. Effekten slår igennem 2 år efter deltagelsen. Chancen for, at netværkskvinder (bydelsmødre) påbegynder uddannelse, er godt fem gange større, når de har deltaget i indsatsen, sammenlignet med kvinder, der ikke har.

3.1 Hvordan måler vi effekter?

I evalueringen af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne er der for første gang systematisk blevet indsamlet oplysninger om deltagere i boligsociale indsatser. Når vi undersøger effekter af indsatserne, gør vi det ved at følge beboerne i indsatsgruppen over tid og sammenligne dem med en kontrolgruppe af beboere, der ligner indsatsgruppen på nær, at de bor i almene boligområder, som ikke har haft en boligsocial helhedsplan finansieret af 2006-10-midler og/eller af 2011-14-midlerne. Vi har anvendt en metode, der hedder Propensity Score Matching til at danne kontrolgruppen, så den består af personer, der ligner deltagerne på en række observerbare forhold som fx familiebaggrund, etnicitet og køn.²

Vi fokuserer på tre outcome variable: fritidsjob, fravær og uddannelse. Fritidsjob angiver, om den unge er i et fritidsjob defineret som mindst 101 løntimer i et år. Fravær er defineret som andelen af fravær, lovligt og ulovligt samlet set, i året. Uddannelse angiver den andel af netværksmødre, som 1. oktober i året er indskrevet på en uddannelse.

Vi benytter en simpel, men effektiv, metode til at teste, om indsatserne har en effekt på beboerne. Metoden går ud på at sammenligne indsatsgruppen og kontrolgruppen over tid, både før og efter at indsatserne indføres. Det vil sige i perioderne 3 år før indsatsen og 2 år efter indsatsen. For at man kan sige, at indsatserne har haft en effekt, bør vi finde, at indsatsgruppen og kontrolgruppen

¹ Samlet betegnelse for aktiviteterne: fritidsjobindsats, brandkadet, mentorforløb, projekt- og evenforløb samt kreativ læring.

² Dannelsen af kontrolgruppen er nærmere beskrevet i *Dokumentationsbilag til Effekter og resultater af de boligsociale indsatser – Landsbyggefondens 2011-14-midler*, www.vive.dk.

nogenlunde følges ad, inden indsætserne igangsættes, det vil sige i perioden 3 år før, og at indsatsgruppen så udvikler sig mere positivt end kontrolgruppen fra indsatsåret og frem. Denne metode kaldes "difference in difference"-metoden.³

Der gennemføres en lang række boligsociale indsætser; men det er langt fra dem alle, der kan gennemføres en effektmåling på. Det skyldes eksempelvis, at disse aktiviteter ikke har en afgrænset og veldefineret målgruppe. Det kan fx være aktiviteter som fællesskabsdannede aktiviteter og drop-in tilbud, som fx job- og uddannelsesvejledning.

For at kunne lave en effektmåling kræver det, at der er tilstrækkelig mange deltagere i en indsats, at indsatsen har en intensitet, der gør, at man kan forvente at identificere en målbar forandring, og at der er observerbare og kvantitative data for de forandringer, som indsatsen forventes at skabe. Af indsætser, der lever op til disse krav, er der:

- lommepegejob og fritidsjobindsatsen, som analyses som en indsats (herefter benævnt fritidsjobindsats). Kerneelementerne i de to indsætser er i vid udstrækning ens
- brandkadet, mentorindsats, projekt- og eventforløb, kreativ læring (herefter benævnt børn og unge-indsatsen, hvor fritidsjobindsatsen også er indeholdt)
- netværksmødre (bydelmødre).

Nedenfor gennemgår vi de tre indsætser og effektanalysen af de tre indsætser.

3.2 Fritidsjobindsatsen

Fritidsjobindsatsen kan bestå af et lommepegeprojekt for børn, der typisk udfører opgaver i regi af den boligsociale indsats for afdelingsbestyrelsen, organisationsbestyrelsen, ejendomsfunktionærerne og for boligsociale medarbejdere i helhedsplanen. Konkrete arbejdsopgaver kan være at passe børn, når forældrene deltager i aktiviteter under helhedsplaner, rydde op i fælleshuset, vedligeholdelse af udearealer og distribuering af informationsmateriale. De får ofte ekstra hjælp til at løse opgaverne og møder mere tålmodighed fra arbejdsgiverens side, end de ville møde i et almindeligt fritidsjob. De unge aflønnes enten med løn, eller de opnår point, som kan omsættes til fælles oplevelser eller lignende.

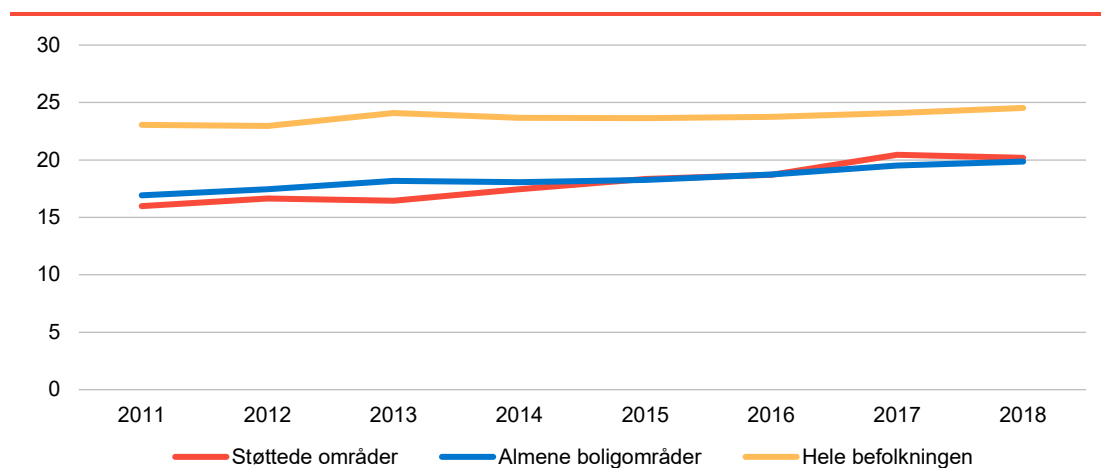
Derudover kan fritidsjobindsatsen bestå af opsøgning og vejledning af unge samt af brobygning af unge til fritidsjob samt i nogle tilfælde også støtte til fastholdelse af fritidsjobbet og støtte til arbejdsgiver. For eksempel vejledes de unge i, hvordan de kan søge de enkelte fritidsjob, og de trænes i jobsøgningsprocessens enkelte dele. De unge hjælpes til at udvikle et CV og yderligere dokumenter, som beskriver, hvad de kan. Der kan også være træning i jobsamtaleteknikker.

For fritidsjobindsatsen undersøger vi effekten for, om de unge kommer i fritidsjob. Derfor starter vi med i Figur 3.1 at se på andelen af unge med fritidsjob i de udsatte områder, unge i den almene sektor og unge i befolkningen i perioden 2011-2018. Det fremgår af figuren, at i 2011 har 16 pct. af unge i alderen 14-16 år i de udsatte områder et fritidsjob. Andelen i den almene sektor er næsten den samme (17 pct.), mens andelen i befolkningen er væsentlig større, nemlig 23 pct. Frem mod 2018 er der en generel stigning i andelen af unge med fritidsjob, særligt øges andelen i de udsatte boligområder og den almene sektor. I 2011 var der mellem 6 og 7 procent-

³ Denne metode er kort beskrevet *Dokumentationsbilag til Effekter og resultater af de boligsociale indsætser – Landsbyggefondens 2011-14-midler*, www.vive.dk.

points forskel mellem de udsatte områder/den almene sektor og befolkningen. I 2018 er forskellen 5 procentpoint: 20 pct. af unge i de udsatte områder har et fritidsjob, og lige under 25 pct. af unge har det i befolkningen. Forskellen mellem de udsatte områder/den almene sektor og befolkningen er altså blevet mindre over tid, og det indikerer, at der er sket en udvikling i de udsatte områder, som kan aflæses i, at flere unge kommer i fritidsjob.

Figur 3.1 Andel af 14-16 årige, der er i gang med grundskolen eller gymnasiet, som er i fritidsjob i udsatte områder, almene boligområder og i befolkningen. Procent.

Note: Andel i fritidsjob er vist for denne aldersgruppe, fordi en meget stor andel af deltagerne i fritidsjobindsatsen, som indgår i effektmålingen, er 14-16 år, da de startede i indsatsen. En person er i fritidsjob, hvis den pågældende har mindst 110 løntimer i året.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

På tværs af de 89 boligsociale helhedsplaner, der foregår rundt om i hele landet, har vi 321 drenge og piger i alderen 14-20 år, der går i grundskole eller gymnasium, som har deltaget i en fritidsjobindsats i perioden 2014-2017.⁴

I Tabel 3.1 fremgår en beskrivelse af karakteristika ved indsatsgruppen. Vi ser, at deltagerne i gennemsnit er 15 år. 87 pct. har ikke-vestlig oprindelse. 22 pct. bor i København og omegn. Godt hver tredje bor sammen med én forælder, dvs. enten sammen med far eller mor. 17 pct. har en mor med en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens 24 pct. har en far med en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tabel 3.1 Beskrivelse af karakteristika ved deltagere i indsatsgruppen i indsatsåret. Alder og procent.

	Indsatsgruppe
Gennemsnitlig alder	15 år
Andel drenge	51
Andel af unge med ikke-vestlig oprindelse	87
Andel, der bor i København og omegn	22
Andel, der bor med enlig forældre	36
Andel med mødre, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse	17
Andel med fædre, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse	24

Anm.: N = 321.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem

⁴ Der er flere, der har deltaget i fritidsjobindsatsen. Når det er 321 unge, vi analyserer på, skyldes det, at nogle af deltagerne ikke har kunnet identificeres af Danmarks Statistik, og vi har været nødsaget til at afgrænse analysepopulationen ud fra alderskriterier, og der er tilstrækkelige målepunkter, efter at de har deltaget i indsatsen for at kunne identificere en mulig effekt.

3.2.1 Effekt: Flere unge kommer i fritidsjob og fastholder det

Vi har estimeret fritidsjobindsatsens effekt på fritidsjobgraden. I estimationen har vi taget højde for en række andre forhold, der kan have indflydelse på, om den unge får et fritidsjob. Vi er naturligvis begrænset til kun at kunne tage højde for de forhold, vi kan observere i registrene, som fx familieforhold samt forældres uddannelsesniveau.

Vi finder, at der er en positiv og signifikant effekt af fritidsjobindsatsen for både piger og drenge i forhold til, at de opnår et fritidsjob. Det fremgår af Tabel 3.2.

Tabel 3.2 Resultater af effektanalyser af deltagelse i fritidsjobindsatsen på de unges chance for at være i fritidsjob.

	Odds ratio drenge	Odds ratio piger
2 år før indsatsen	3,388	0,339
1 år før indsatsen	-	-
Indsatsåret	3,629*	3,084*
1 år efter indsatsen	3,258*	3,270**
2 år efter indsatsen	2,037	2,843*

Anm.: ** angiver et signifikansniveau på 5 pct., * angiver et signifikansniveau på 10 pct.

Der er anvendt en logit-model. Resultaterne for samtlige variable, der er inddraget i analyserne, se Bilagsrapporten.

En person er i fritidsjob, hvis den pågældende har mindst 110 løntimer i året.

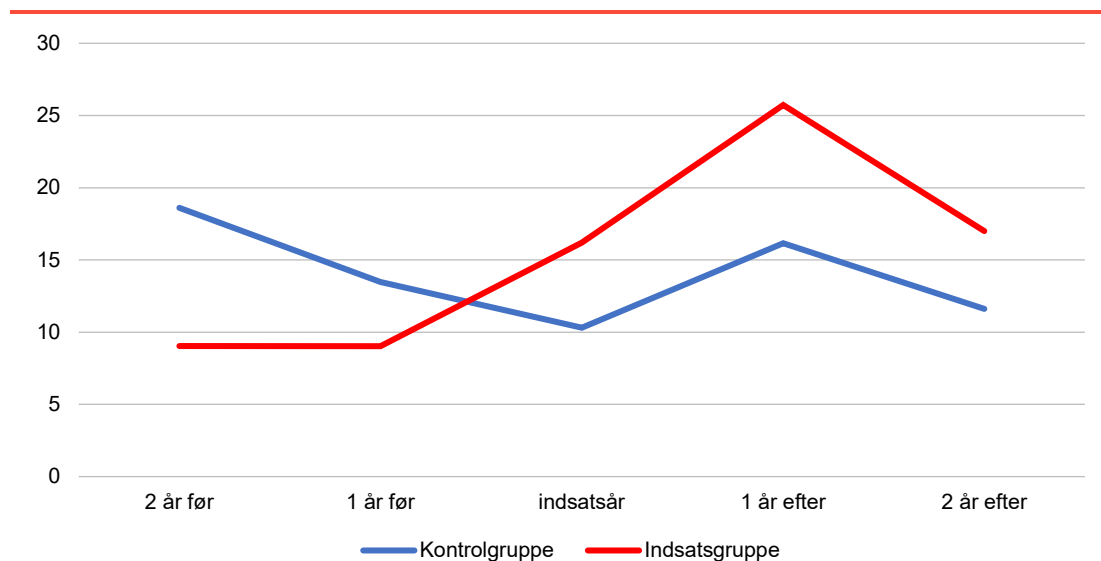
Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

Odds ratio er udtryk for effekten, og estimationen giver, at der er godt tre gange så stor chance for, at både drenge og piger får et fritidsjob i indsatsåret, og tre gange så stor chance for, at de også fastholder det året efter, sammenlignet med drenge og piger, der ikke har deltaget i fritidsjobindsatsen. For pigernes vedkommende fastholder de fritidsjobbet også 2 år efter, hvilket drengene ikke gør.

Effekten af fritidsjobindsatsen for pigerne er illustreret i Figur 3.2, som viser den estimerede sandsynlighed for at have et fritidsjob. Vi præsenterer estimeringsresultaterne for fritidsjobindsats gældende for en typisk pige, der bor i København og omegn. Hun er 15 år i 2015, har ikke-vestlig oprindelse, bor sammen med begge forældre, og både mor og far har en erhvervs-kompetencegivende uddannelse.

Figuren illustrerer, at fritidsjobgraden for en typisk pige i indsatsgruppen stiger med 16 procentpoint, fra før de deltager i fritidsjobindsatsen og til 1 år efter deres deltagelse. 2 år efter deltagelse i fritidsjobindsatsen er der en 8 procentpoints forskel i fritidsjobsgraden. For kontrolgruppen er forskellen i fritidsjobsgraden fra året før indsatsen til året efter indsatsen 2,7 procentpointsforskelle. Det vil sige, at effekten for en typisk pige kan udtrykkes ved, at sandsynligheden for at have et fritidsjob året efter at deltage i indsatsen stiger med 13 procentpoint.

Figur 3.2 Den estimerede sandsynlighed for at have et fritidsjob for en typisk pige opgjort i procent i perioden fra 2 år før indsatsen til 2 år efter. Procent.

Anm.: De estimerede sandsynligheder er beregnet på baggrund af koefficienterne fra logit-modellen.

Der er paralleltrend mellem indsatsgruppe og kontrolgruppen før indsatsen.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

3.3 Børn og unge-indsatsen

Børn og unge-indsatsen er en samlet betegnelse for aktiviteterne: brandkadet, mentorindsats, projekt- og eventforløb, kreativ læring og fritidsjobindsatsen. De er alle afgrænsede aktiviteter, der løber over en vis periode til den samme deltagergruppe af børn og unge. Nedenfor beskriver vi aktiviteterne.

Brandkadetaktiviteten er en aktivitet, der afholdes som et kursusforløb, hvor deltagerne opnår specifikke kompetencer i fx førstehjælp, redning og brandslukning. Kurset indeholder både samarbejdsøvelser, teori og praksisnær afprøvning i samarbejde med beredskabet. Aktiviteten arbejder mod, at de unges trivsel øges, den uroskabende og kriminelle adfærd reduceres, og at de unge på sigt får styrkede uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder.

Mentoraktiviteter anvendes til at støtte op om flere forskellige formål hos målgruppen. Således kan mentoraktiviteterne have et beskæftigelsesrettet formål, hvor mentor støtter mentee i at komme i fritidsjob eller beskæftigelse. Mentoraktiviteterne kan også have et uddannelsesrettet sigte, hvor mentor støtter mentee i forhold til lektier og opgaver samt valg, optagelse og fastholdelse på ungdoms- eller erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse. Mentoraktiviteterne kan endvidere have et kriminalitetsforebyggende sigte, hvor mentor støtter mentee i at komme ud af eller undgå at starte en kriminel løbebane. Mentoraktiviteterne kan derudover have et umiddelbart bredere sigte i forhold til at styrke mentees identitet og hverdagsmestring.

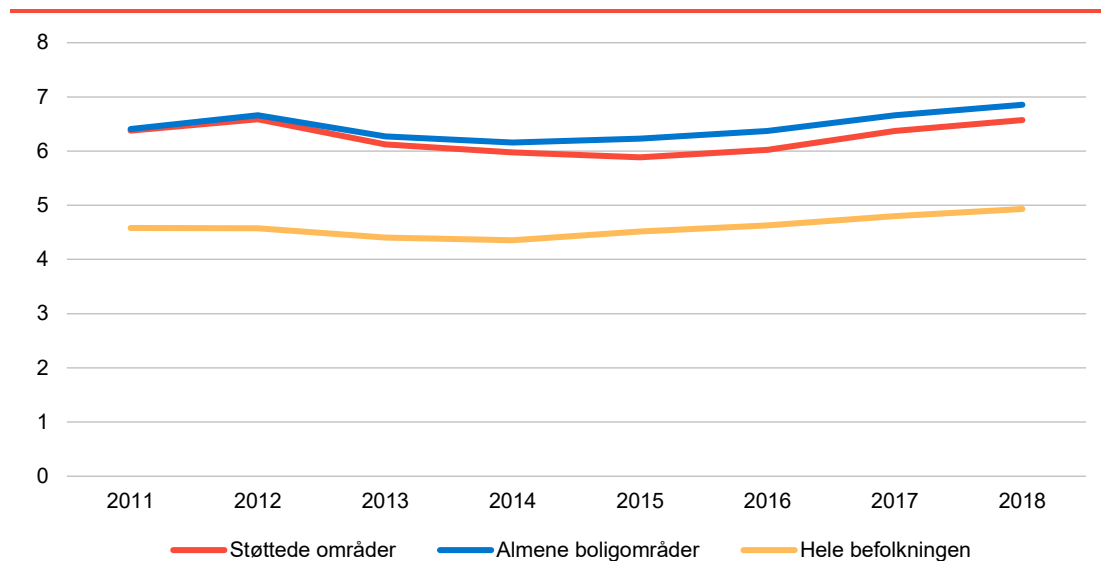
Projekt- og eventaktiviteter er at uddanne børn og unge i projektledelse og personligt lederskab samt sætte gang i aktiviteter i boligområdet. Målet er, at flere børn, unge og beboere engagerer sig i at lave aktiviteter og events i boligområdet og på den måde tager ansvar for lokalområdet. Herigennem skærpes deltagerens kvalifikationer i projektledelse, og deres iværksætterkompetencer styrkes. For deltagerne er formålet desuden at styrke deres selvillid, kompetencer og identitet.

Kreativ læring har fokus på at skabe en aktiv og sammenhængende hverdag for børn og unge i lokalområdet samt skabe en alsidig udvikling, hvor det enkelte barn eller unges sociale adfærd og selvværd styrkes gennem tilegnelsen af nye og positive handle- og udtryksmåder. Desuden er formålet med aktiviteten, at målgruppen tilegner sig og fastholder "sunde" fritidsinteresser og generelt opnår et mere aktivt fritidsliv. Aktiviteten rummer en bred vifte af fritidsaktiviteter inden for flere temaer, fx musik, dans og madlavning, og de har til hensigt at motivere lokalområdets børn og unge til skole og uddannelse og, i et bredere sigte, at styrke det lokale engagement og den sociale sammenhængskraft i boligområdet.

For disse fire aktiviteter sammen med fritidsjobindsatsen – tilsammen børn og unge-indsatsen⁵ – undersøger vi, om indsatsen er i stand til at reducere skolefraværet. For alle aktiviteter gælder, at de arbejder mod at øge deltagerens uddannelses- og beskæftigelseschancer, og her er et vigtigt skridt på vejen, at deres fravær er så lavt som muligt. Lavere fravær skaber bedre muligheder for overhovedet at modtage læring og dermed fagligt at klare sig bedst muligt.

I Figur 3.3 fremgår udviklingen i unges gennemsnitlige fravær i de udsatte boligområder, den almene sektor og i befolkningen. Vi ser, at i 2011 er den gennemsnitlige fraværsprocent 6,4 pct. i de udsatte områder og i den almene sektor og 4,6 pct. i befolkningen. I 2018 er den gennemsnitlige fraværsprocent i de udsatte områder steget til 6,6 pct. og i den almene sektor til 6,9 pct. I befolkningen er den gennemsnitlige fraværsprocent 4,9 pct. Det, vi deskriptivt ser, er, at fraværet generelt stiger over tid, men der er tale om en relativ mindre stigning i de udsatte boligområder end i befolkningen.

Figur 3.3 Den gennemsnitlige fraværsprocent i grundskolen i udsatte områder, almene boligområder og i befolkningen for unge i alderen 12-14 år. Procent.

Anm.: Fraværsprocenten er vist for 12-14 årige, fordi en meget stor andel af deltagerne i børn- og ungeindsatserne, som indgår i effektmålingen, er 12-14 år, når de starter i indsatsen

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

På tværs af de 89 boligsociale helhedsplaner, der foregår rundt om i hele landet, har vi 155 drenge og piger, der går i grundskole og har deltaget i en af aktiviteterne under den såkaldte

⁵ Når vi ikke effektevaluerer hver enkelt aktivitet, skyldes det, at antallet af deltagere i hver aktivitet er for lille. Dermed vil usikkerheden på analyseresultater være for stor.

børn og unge-indsats i perioden 2014-2017.⁶ For de 155 deltagere har vi konstrueret en gruppe af sammenlignelige unge, der ligner deltagerne på observerbare forhold, som fx familiebaggrund, etnicitet og køn, som ikke har deltaget i en børn og unge-indsats. Det vil sige, at denne gruppe af sammenlignelige unge kan fungere som en kontrolgruppe, idet den ligner de unge, der har deltaget i børn og unge-indsatsen, på nær, at de netop ikke har deltaget i indsatsen.

I Tabel 3.3 fremgår en beskrivelse af karakteristika ved indsatsgruppen for børn og unge-indsatsen. Vi ser, at gennemsnitsalderen er 13 år. 65 pct. af deltagerne er drenge, og 75 pct. har en ikke-vestlig oprindelse. Omtrent 3 ud af 10 bor i København eller omegn. 40 pct. bor med én forælder. 26 pct. af mødrene og 23 pct. af fædre har en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tabel 3.3 Beskrivelse af karakteristika ved deltagere i indsatsgruppen i indsatsåret. Alder og procent.

	Indsatsgruppe
Gennemsnitlig alder	13 år
Andel drenge	65
Andel af unge med ikke-vestlig oprindelse	75
Andel, der bor i København og omegn	27
Andel, der bor med enlig forælder	40
Andel med mødre, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse	26
Andel med fædre, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse	23

Anm.: N = 155.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

3.3.1 Svag effekt: De unges skolefravær reduceres

Vi har estimeret børn og unge-indsatsens effekt på fraværsgaden. I estimationen har vi taget højde for en række andre forhold, der kan have indflydelse på den unges fravær. Vi er naturligvis begrænset til kun at kunne tage højde for de forhold, vi kan observere i registrene, som fx familieforhold samt forældres uddannelsesniveau.

Vi finder, at børn og unge-indsatsen har en svag effekt på de unges fraværspcent. Når der er tale om svag effekt, skyldes det, at der ikke er en klar paralleltrend før indsats, og at effekten af indsatsen først bliver signifikant 2 år efter, at deltagerne har deltaget i indsatsen. Det fremgår af Tabel 3.4. At fraværet ikke reduceres med det samme, kan hænge sammen med, at det at ændre på unges fravær – og måske særligt ulovlige fravær – kræver en længerevarende indsats, hvor de unge arbejder med at skabe en indre motivation for at gå i skole og for at lære. Når indsatsen for at nedbringe fravær ophører, bliver den typisk afløst af andre indsatser og tiltag, det vil sige, at barnet/den unge bliver ikke "sluppet". Men det, at vi først ser en nedgang i fraværet 2 år efter, at den indsats, vi måler på, er ophørt, giver en indikation af, at der er flere andre typer af indsatser (som vi ikke har data for), der bidrager til at skabe denne effekt. Fravær er en vanskelig problemstilling at løse, og derfor vil det typisk være et langt sejt træk for den enkelte elev at ændre adfærd. Derfor er det troværdigt, at den positive, men svage, effekt kommer af alle tiltagene og altså ikke kun af børn og unge-indsatsen.

⁶ Der er flere, der har deltaget i disse aktiviteter. Når det er 155 unge, vi analyserer på, skyldes det, at nogle af deltagerne ikke har kunnet identificeres af Danmarks Statistik, og vi har været nødsaget til at afgrænse analysepopulationen ud fra et snævert alderskriterie for at måle forandringer i fravær.

Table 3.4 Resultater af effektanalyser af deltagelse i en børn og unge-indsats på de unges fraværprocent.

	Odds ratio
2 år før indsatsen	-1,979*
1 år før indsatsen	-
Indsatsåret	-0,447
1 år efter indsatsen	-1,229
2 år efter indsatsen	-1,851*

Anm.: ** angiver et signifikansniveau på 5 pct., * angiver et signifikansniveau på 10 pct.

Der er anvendt en logit-model. Resultaterne for samtlige variable, der er inddraget i analyserne, se Bilagsrapporten.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

3.4 Netværksmødre (bydelsmødre)-indsatsen

Netværksmødre-indsatsen bygger på grundtankerne bag det eksisterende koncept 'Bydelsmødre', som er forankret i Bydelsmødrenes Landsorganisation (BL). Konceptet har forbillende i et projekt fra Tyskland, som i 2004 blev etableret i Berlin, og som i 2007 blev overført til den danske integrationsindsats.

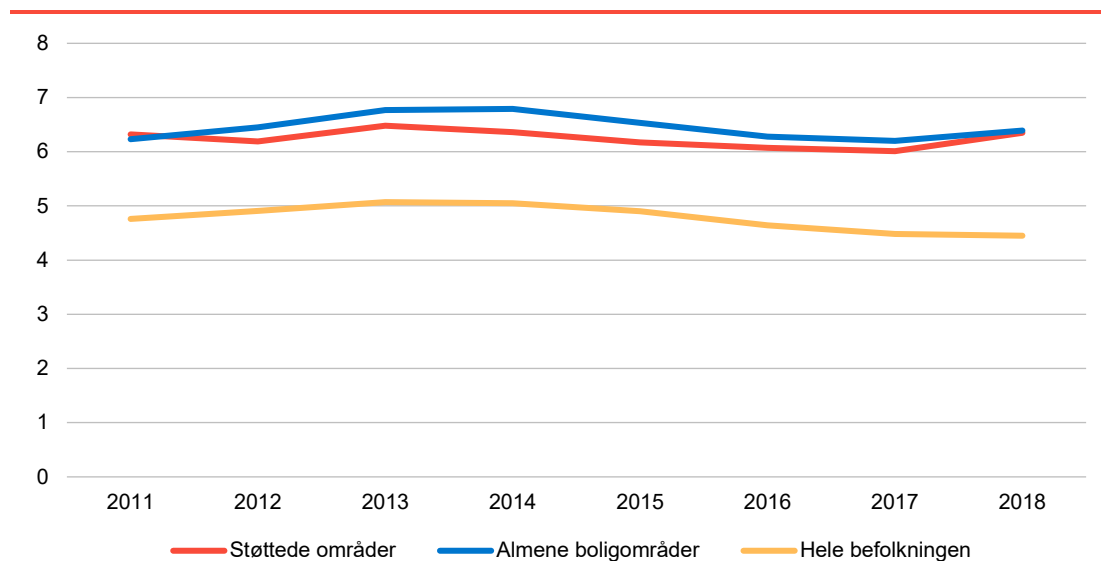
Formålet med aktivitetstypen er todelt. For det første er hensigten, at netværksmødrene opnår selvtilid til at løse hverdagens udfordringer samt et større netværk og tilknytning til boligområdet gennem uddannelse og praktisk erfaring med arbejdet som netværksmor. For det andet er det hensigten, at kvinderne, som netværksmødrene hjælper, tilegner sig viden om det omkringliggende samfund og opnår større kontrol over og indflydelse på eget liv gennem netværksmødrenes opsøgende indsatser.

Aktivitetens samlede formål er således, at både netværksmødrene og kvinderne, de hjælper, opnår større selvtilid, får mod på og redskaber til at løse hverdagens udfordringer og oplever en større tilknytning til og engagement i boligområdet. I effektmålingen af netværksmødre er der kun fokus på, om netværksmødre kommer tættere på at være selvforsørgende voksne.

I Figur 3.4 fremgår udviklingen i andelen af 30-49-årige kvinder, der er i gang med en uddannelse. Det fremgår af figuren, at andelen af kvinder i aldersgruppen, som i perioden 2011-18 er under uddannelse, er højere i de udsatte områder og i den almene sektor end i befolkningen. Det kan skyldes, at 30-49-årige kvinder i befolkningen som helhed typisk har færdiggjort en uddannelse, når de er 30 år, mens der er flere, der tager uddannelse i en senere alder i de almene boligområder. Det kan også skyldes, at mange vælger at bo i en almen bolig, mens de gennemfører uddannelsen.

Det fremgår endvidere af figuren, at andelen under uddannelse i de udsatte områder og i den almene sektor er lige omkring 6 pct. både i 2011 og 2018. Der er en lille stigning i andelen i 2013 og 2014, hvorefter andelen falder igen. Andelen af kvinder under uddannelse i befolkningen er 4,8 pct. i 2011 og 4,5 pct. i 2018. Også i befolkningen har der været en lille stigning i 2013 og 2014, hvorefter stigningen er aftaget igen.

Figur 3.4 Andel 30-40-årige kvinder i uddannelse i udsatte områder, almene boligområder og i befolkningen. Procent.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

På tværs af de 89 boligsociale helhedsplaner har vi oplysninger for 114 kvinder⁷, der har deltaget i netværksmødre-indsatsen. For netværksmødre undersøger vi, om indsatsen har haft en effekt på, om kvinderne kommer i gang med en uddannelse.

I Tabel 3.5 fremgår en beskrivelse af karakteristika ved indsatsgruppen for netværksmødre-indsatsen. Vi ser, at gennemsnitsalderen er 42 år. 84 pct. af deltagerne har en ikke-vestlig oprindelse. 35 pct. bor i København eller omegn, og godt 4 ud af 10 kvinder bor alene med deres børn.

Tabel 3.5 Beskrivelse af karakteristika ved deltagere i indsatsgruppen i indsatsåret. Alder og procent.

	Indsatsgruppe
Gennemsnitlig alder	42 år
Andel af kvinder med ikke-vestlig oprindelse	84
Andel, der bor i København og omegn	35
Andel, der er enlige med børn	37

Anm.: N = 114.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

3.4.1 Effekt: Netværksmødre kommer i uddannelse

Vi har estimeret netværksmødre-indsatsen på uddannelsesgraden. Når vi tager højde for, at der er en række andre forhold, vi kan observere i registrene som alder, etnicitet, familieforhold og bopæl, finder vi, at der er en effekt af netværksmødre-indsatsen for kvinderne i forhold til, at de kommer i gang med en uddannelse. Vi ser, at netværksmødrene har næsten fem gange

⁷ Der er flere, der har deltaget i denne indsats. Når det er 114 kvinder, vi analyserer på, skyldes det, at nogle af deltagerne ikke har kunnet identificeres af Danmarks Statistik, og vi har været nødsaget til at afgrænse analysepopulationen ud fra et alderskriterie for at opnå tilstrækkelig mange kvinder i nogenlunde samme aldersgruppe.

så stor chance for at være i uddannelse 2 år efter, at de har deltaget i netværksmødre-indsatsen. Man ville ikke kunne forvente, at effekten slår igennem allerede i deltagelsesåret bl.a. på grund af, at der er ansøgningsfrister til uddannelsessteder. Det fremgår af Tabel 3.6.

Tabel 3.6 Resultater af effektanalyser af deltagelse i netværksmødre-indsatsen på kvindernes uddannelsesgrad.

	Odds ratio
3 år før indsatsen	0,383
2 år før indsatsen	1,239
1 år før indsatsen	-
Indsatsåret	2,425
1 år efter indsatsen	1,593
2 år efter indsatsen	4,677*

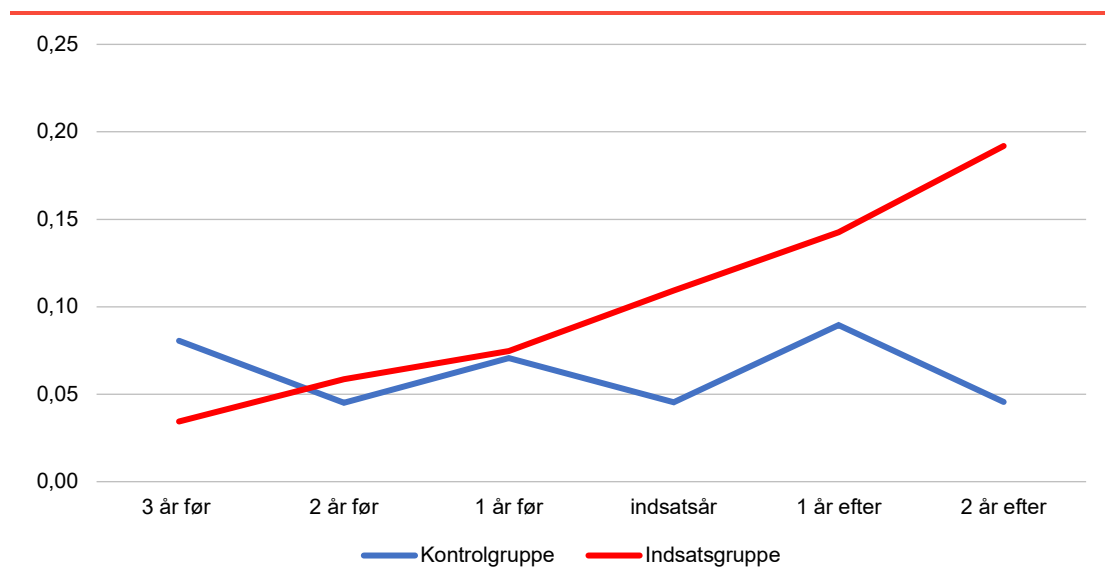
Anm.: ** angiver et signifikansniveau på 5 pct., * angiver et signifikansniveau på 10 pct.

Der er anvendt en logit-model. Resultaterne for samtlige variable, der er inddraget i analyserne, se Bilagsrapporten.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

Effekten er illustreret i Figur 3.5, som viser den estimerede sandsynlighed for at være i gang med en uddannelse. Estimeringsresultaterne for netværksmødre-indsatsen gælder for en typisk kvinde i alderen 30-39 år. Hun bor i København og omegn, har ikke-vestlig oprindelse og lever i parforhold. Det fremgår af Figur 3.5, at kvindernes chance for at være i uddannelse fra året før indsatsen til 1 og 2 år efter indsatsen øges med henholdsvis med 7 og 12 procentpoint. I kontrolgruppen øges kvindernes sandsynlighed for at være i uddannelse med 2 procentpoint fra året før indsatsen til året efter indsatsen.

Figur 3.5 Den estimerede sandsynlighed for at være under uddannelse for en typisk netværksmødre opgjort i procent i perioden fra 3 år før indsatsen til 2 år efter. Procent.

Anm.: De estimerede sandsynligheder er beregnet på baggrund af koefficienterne fra logit-modellen.

Der er paralleltrend mellem indsatsgruppe og kontrolgruppen før indsatsen.

Kilde: Egne beregninger på data fra Danmarks Statistik og Landsbyggefondens Driftsstøttesystem.

4 Status og udvikling i de udsatte boligområder i forhold til tidlig forebyggelse, kriminalitet, uddannelse og beskæftigelse

I dette kapitel har vi samlet hovedresultaterne fra de deskriptive analyser af beboerne inden for hvert af de fire temaområder:

- Forbedrede forældrekompetencer og forøgelse af børns trivsel
- Kriminalitetsforebyggelse
- Forbedret skolegang og uddannelse
- Forøget beskæftigelse og aktiviteter, der flytter ledige tættere på arbejdsmarkedet.

4.1 Forbedrede forældrekompetencer og forøgelse af børns trivsel

Hovedresultaterne er fra *"Boligsociale indsatser til småbørnsfamilier i udsatte boligområder. Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne"*. (2018):

- Udsatte boligområder rummer de svageste beboere på boligmarkedet, i kraft af at den almene boligsektor varetager boligudbud til samfundets svageste. Derfor finder vi også her, at 0-6-årige og deres forældre er væsentligt mere udsatte og sårbare sammenlignet med resten af befolkningen og øvrige beboere i den almene boligsektor. Det gør sig gældende både i forhold til forældres uddannelsesniveau, beskæftigelsessituation samt indkomst. Derudover er der en række ekstra risikofaktorer som misbrug, psykisk sygdom og kriminalitet, der oftere kendetegner forældre til små børn i de udsatte boligområder.
- I de udsatte boligområder vokser 25 pct. af de 0-6-årige børn, svarende til 5.860 børn, op i økonomisk fattigdom. I den samlede befolkning er den tilsvarende andel 8 pct. Blandt 0-6-årige med ikke-vestlig baggrund i de udsatte boligområder er det 33 pct., der vokser op i økonomisk fattigdom, og blandt de etnisk danske 0-6-årige børn er det 17 pct.
- Sammenlignet med ikke-vestlige beboere er der flere etnisk danske mødre og fædre, som har været i misbrugsbehandling, behandling for psykisk sygdom og fået en dom for kriminalitet.
- Der er en høj indskrivning for de 3-5-årige børn i dagtilbud i de udsatte boligområder; en andel, der er på niveau med landsgennemsnittet, mens indskrivningen er lavere for de 1-2-årige i de udsatte boligområder sammenlignet med landsgennemsnittet.
- Blandt forældre til småbørn, der deltager i boligsociale familieindsatser, er der generelt set flere med ikke-vestlig baggrund. De er også generelt set mere socialt sårbare målt på uddannelse og beskæftigelse. Det er dog ikke familier, der er allermest sårbare og udsatte, der udgør målgruppen.

4.2 Kriminalitetsforebyggelse

Hovedresultaterne er fra *"Boligsociale indsatsers bidrag til at forebygge kriminalitet i udsatte boligområder. Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne"*. (2019):

- Der er en højere forekomst af kriminel aktivitet blandt børn og unge i udsatte boligområder end i befolkningen generelt. I perioden 2011-17 er der i de udsatte områder sket et fald fra 15 mistanker pr. 1.000 10-14-årige til 11 mistanker pr. 10-14-årige, mens antallet i befolkningen er på ca. 4 mistanker pr. 1.000 10-14-årige i hele perioden. For de 10-14-årige sker der således et betydeligt fald i de udsatte områder, mens niveauet er uændret lavt i befolkningen.
- Der er udsving i forekomsten af kriminalitet for 15-20-årige i de udsatte boligområder i perioden 2011-17. Der sker en stigning fra 2011 til 2013, hvorefter der sker et fald igen. I 2013 er der 175 sigtelser pr. 1.000 15-20-årige, og i 2017 er der 151 sigtelser pr. 1.000 15-20-årige. I befolkningen sker der et fald fra 2011 til 2017. I 2011 er der 56 sigtelser pr. 1.000 15-20-årige, og i 2017 var der 47 sigtelser pr. 1.000 15-20-årige.
- Tilbagefaldsprocenten for de 10-14-årige i perioden 2005-15 reduceres, mens tilbagefaldsprocenten for de 15-20-årige er uændret i samme periode. Samtidig stiger debutalderen for kriminel aktivitet i perioden 2011-17 både i de udsatte boligområder og i befolkningen.
- Der er tale om en særlig positiv udvikling i kriminel aktivitet blandt 10-14-årige i de udsatte boligområder. Det kan skyldes, at de boligsociale indsatser har et stærkt fokus på at arbejde med at foregribe, at børn stifter bekendtskab med kriminalitet, og på, at børn og unge støttes ved hjælp af bl.a. boligsociale aktiviteter til at vælge en anden vej end en kriminel løbebane.
- De risikofaktorer, som forældres kriminelle adfærd, udsathed, skolemæssige forhold og trivselsforhold, der har betydning for, at børn og unge i de udsatte boligområder har en kriminel aktivitet, er de samme risikofaktorer, som de, der har betydning for, at børn og unge generelt har en kriminel aktivitet. Der er ikke noget, der tyder på, at bestemte risikofaktorer i de udsatte boligområder har en særlig betydning, som de ikke også har i befolkningen

4.3 Forbedret skolegang og uddannelse

Hovedresultaterne er fra *"Børn og unges uddannelseschancer – de boligsociale indsatsers bidrag. Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne"*. (2018)":

- Børn og unge i de udsatte områder har en svagere social baggrund end alle børn og unge i den almene boligområder. Vi kan se, at børn med forældre i arbejdstyrken – uanset om man bor i et udsat område eller ej – generelt præsterer bedre i skole- og uddannelsessystemet end andre børn.
- I 2016 er andelen, som har et fravær på mere end 10 pct., 34 pct. for børn med dansk oprindelse i udsatte områder, 25 pct. for børn med ikke-vestlig oprindelse i udsatte områder og i befolkningen, og 18 pct. for børn med dansk oprindelse i befolkningen.
- Fraværet falder for alle fire grupper i perioden – dog mest for børn af dansk oprindelse i de udsatte områder.
- Karaktergennemsnittet er generelt lavere i de udsatte boligområder end i befolkningen.
- 78 pct. af børn med ikke-vestlig oprindelse og 70 pct. af børn med dansk oprindelse i de udsatte områder tager afgangsprøven. I befolkningen tager 87 pct. af børn med dansk oprindelse afgangsprøven.
- Andelen, som tager uddannelse efter grundskolen, er lavere i de udsatte områder end i befolkningen; der er dog markant forskel på kvinder og mænd med etnisk dansk og

ikke-vestlig baggrund. I 2016 er andelen af 17-20-årige mænd med dansk oprindelse, som er i gang med uddannelse, 57 pct. i de udsatte boligområder og ca. 70 pct. i befolkningen. Samme år er andelen af 17-20-årige mænd med ikke-vestlig oprindelse, der er under uddannelse, ca. 65 pct. i både de udsatte boligområder og i befolkningen. For kvinder med ikke-vestlig baggrund er andelen i 2016 ca. 70 pct. – både i de udsatte boligområder og i befolkningen. For kvinder med dansk baggrund er andelen i de udsatte boligområder 56 pct. og i befolkningen 70 pct.

4.4 Forøget beskæftigelse og aktiviteter, der flytter ledige tættere på arbejdsmarkedet

Hovedresultaterne er fra *"En vej til arbejdsmarkedet med de boligsociale indsatser. Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne"*. (2018):

- Generelt er der relativt flere 16-24-årige i befolkningen, der påbegynder en uddannelse, end i de udsatte boligområder. Fra 2008 gælder det dog, at der sker en hurtigere stigning af antallet af studerende blandt 16-24-årige i de udsatte boligområder end i befolkningen. Det tyder på, at uddannelsesgabets mellem unge i befolkningen og i de udsatte boligområder bliver mindre.
- Hver femte unge i alderen 16-24 år er i NEET-gruppen i de udsatte boligområder; den tilsvarende andel er hver tiende i befolkningen. Disse andele har ligget stabilt i perioden 2008-2016.
- Flere unge i 2016 i NEET-gruppen har taget folkeskolens afgangseksamen sammenlignet med perioden 2008 og til 2015. Over halvdelen af unge, der i 2011 er i NEET-gruppen, er stadig i NEET-gruppen i 2015.
- I 2016 er forskellen i andelen i beskæftigelse for 25-50-årige i de udsatte boligområder og i befolkningen på 23 procentpoint for personer med dansk baggrund. Den tilsvarende forskel for personer med ikke-vestlig baggrund er på 10 procentpoint.
- I 2016 har omkring 40 pct. af beboere i de udsatte boligområder en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens den tilsvarende andel for befolkningen er omkring 70 pct. Der er sket en stigning fra 2004 og frem i forhold til en erhvervskompetencegivende uddannelse. Denne stigning i de udsatte boligområder svarer til den samfundsmæssige stigning.
- I 2016 er andelen af 25-50-årige i beskæftigelse 60 pct. for beboere med dansk baggrund og 40 pct. for beboere med ikke-vestlig baggrund. I befolkningen er de tilsvarende andele 78 pct. og 36 pct. Forskellen på ikke-vestlige i de udsatte boligområder og i befolkningen er dermed mindre end for beboere med dansk baggrund i de udsatte boligområder og i befolkningen.

5 Indsatsens betydning for organisering og faglig praksis

I evalueringen er den boligsociale indsats' betydning for den organisatoriske og faglige praksis blevet undersøgt. Den organisatoriske praksis er undersøgt med fokus på, hvorvidt og hvordan de boligsociale indsatser påvirker samarbejdet og ansvarsfordelingen blandt de aktører, som arbejder med at fremme en udvikling blandt målgrupperne i forhold til større grad af selvforsørgelse og trivsel samt tryghed i boligområderne. Derudover er den faglige praksis undersøgt med fokus på, i hvilket omfang og hvordan de udførende aktører i indsatsen oplever, at den boligsociale indsats bidrager til at kvalificere støtten til beboerne.

Dette afsnit præsenterer evalueringens hovedresultater i forhold til de boligsociale indsatser faglige og organisatoriske bidrag. Resultaterne belyses på tværs af fire af de tematiske indsatsområder, som er finansieret af 2011-14-midlerne. Det gælder indsatsområderne for at styrke børn og unges uddannelsesmuligheder, fremme beskæftigelse, understøtte småbørnsfamilier og forebygge kriminalitet.

Resultaterne bygger på en survey blandt interessenter, som har været involveret i indsatserne i de boligsociale helhedsplaner. Interessenterne dækker over involverede aktører både i den kommunale forvaltning, kommunale institutioner, boligorganisationer og frivillige organisationer, som arbejder i de udsatte boligområder. Det kan være fx pædagogiske medarbejdere, lærere, skoleledere, SSP-medarbejdere, klubmedarbejdere eller beskæftigelseskonsulenter afhængigt af indsatsområdet.

I surveyen er interessenterne blevet spurgt til, i hvilken grad de oplever, at den boligsociale indsats har styrket den organisatoriske og faglige praksis. I tabel 5.1 fremgår en oversigt over antal survey-besvarelser for de fire indsatsområder.

Tabel 5.1 Fordeling af besvarelser på temaniveau.

Tema	Antal besvarelser
Skolegang og uddannelse	103
Beskæftigelse og fastholdelse på arbejdsmarkedet	57
Forældrekompetencer og børns trivsel	124
Kriminalitetsforebyggelse	82
Total	364

Kilde: Interessent-survey.

Derudover bygger resultaterne på kvalitative interview med involverede interessenter, som er udførende i indsatsen. Interviewene er gennemført som del af 14 casestudier i udvalgte helhedsplaner.

Hovedresultaterne er:

- Mere end halvdelen af samarbejdsaktørerne i helhedsplanerne vurderer i høj eller meget høj grad, at den boligsociale indsats har bidraget til at styrke det tværsektorielle samarbejde mellem aktørerne i de udsatte boligområder.
- Godt halvdelen af samarbejdsaktørerne i helhedsplanerne har en oplevelse af, at den boligsociale indsats har bidraget til en styrket rolle- og ansvarsfordeling. Den styrkede

ansvarsfordeling bliver beskrevet som en følge af, at der i større grad er sket en formalisering af arbejdet i de udsatte boligområder.

- Samarbejdsaktørerne i den kriminalpræventive indsats, uddannelsesindsatsen og indsatsen til småbørnsfamilier oplever i høj eller meget høj grad, at den boligsociale indsats har bidraget til det helhedsorienterede samarbejde.
- Halvdelen af samarbejdsaktørerne i helhedsplanerne vurderer i høj eller meget høj grad, at den boligsociale indsats har bidraget til at styrke opsporingen af målgrupperne og fastholdelsen af målgrupper i indsatserne inden for de fire temaområder.
- Et flertal af samarbejdsaktørerne i helhedsplanerne oplever i høj eller meget høj grad, at den boligsociale indsats har bidraget til, at de har fået en øget viden om målgruppens behov og udfordringer samt flere perspektiver på målgruppen.
- En større andel af samarbejdsaktørerne i helhedsplanerne oplever, at den boligsociale indsats har udvidet deres muligheder for at trække på aktører i indsatsen, der har en anden faglighed end dem selv.

5.1 Indsatsens betydning for organisering og samarbejde i udsatte boligområder

Evalueringen har belyst, hvorvidt og hvordan den boligsociale indsats har bidraget til organiseringen af og samarbejdet mellem de forskellige aktører, som er en del af indsatsen i de udsatte boligområder. På tværs af interessenterne, som arbejder inden for de fire indsatsområder, er der flere tværgående konklusioner, men også væsentlige forskelle mellem, hvordan interessenterne oplever de boligsociale bidrag.

I tabel 5.2 er en opsummering, af hvordan interessenterne oplever betydningen af den boligsociale indsats. Tabellen viser specifikt, hvor stor en andel af interessenterne der i høj grad eller meget grad oplever, at den boligsociale indsats har styrket organiseringen og den faglige praksis blandt de udførende aktører i boligområderne. Resultaterne uddybes i de efterfølgende afsnit.

Tabel 5.2: Andel af interessenter, som oplever, at den boligsociale indsats i høj grad eller meget høj grad har bidraget organisatorisk. Procent.

Bidrag til ...	Skolegang og uddannelse	Beskæftigelse og fastholdelse på arbejdsmarkedet	Forældrekompetencer og børns trivsel	Kriminalitetsforebyggelse
Tværasektorielt samarbejde	70	55	64	65
Rolle- og ansvarsfordeling	53	42	46	60
Helhedsorienteret samarbejde	55	42	53	62
Samarbejde om opsporing af målgruppen	60	50	47	50

Kilde: Interessent-survey.

5.1.1 Et styrket tværasektorielt samarbejde

Det første organisatoriske fokus i evalueringen er det tværgående samarbejde, hvor den boligsociale indsats kan spille en nøglerolle i at samle forskellige aktører omkring indsatsen i de udsatte boligområder. Det gælder bl.a. samarbejdet mellem forvaltning, SSP, politi og civilsamfund. Evalueringens resultater viser, at mere end halvdelen af interessenterne inden for hver af de fire indsatsområder i høj eller meget høj grad oplever, at den boligsociale indsats har

bidraget til at styrke det tværsektorielle samarbejde mellem aktørerne i de udsatte boligområder. Der er på denne måde tale om en positiv udvikling.

Det er særligt en tendens, der skinner igennem i uddannelsesindsatsen, indsatsen til småbørnsfamilier og i den kriminalpræventive indsats. Her oplever mellem 64 pct. og 70 pct. af interessenterne i høj eller meget høj grad, at det boligsociale har bidraget til et styrket tværsektorielt samarbejde. Dette indikerer et tydeligt bidrag fra den boligsociale indsats. Blandt interessenterne i beskæftigelsesindsatsen er det en lidt mindre andel svarende til 55 pct., som i høj grad eller meget høj grad oplever en styrkelse af det tværsektorielle samarbejde. Variationen mellem indsatsområder indikerer, at det i udpræget grad er samarbejdet om den yngre del af målgrupperne, som er blevet styrket. Kvalitative interview med boligsociale medarbejdere peger på, at det i flere tilfælde har været vanskeligere at oparbejde et tæt samarbejde med den kommunale beskæftigelsesindsats om den voksne del af målgruppen.

5.1.2 Blandede oplevelser af indsatsens betydning for rolle- og ansvarsfordeling

Et andet evalueringsfokus har været, hvordan den boligsociale indsats har bidraget til at afklare og tydeliggøre roller og ansvar mellem de aktører, der arbejder i de udsatte boligområder.

Godt halvdelen af interessenterne har en oplevelse af, at den boligsociale indsats har bidraget til en styrket rolle- og ansvarsfordeling blandt interessenterne i uddannelsesindsatsen (60 pct. svarer i høj eller meget høj grad) og i den kriminalpræventive indsats (53 pct.). Dette indikerer, at den boligsociale indsats har en positiv indflydelse og aktivt medvirker til at tydeliggøre ansvar og roller i forhold til målgrupper og problemstillinger under de to områder. Den styrkede ansvarsfordeling bliver i flere interview beskrevet som en følge af, at der i større grad er sket en formalisering af arbejdet i de udsatte boligområder.

Tendensen er dog også, at en mindre andel oplever, at der i høj grad eller meget høj grad er sket en styrket rolle- og ansvarsfordeling blandt interessenterne i indsatsen til småbørnsfamilier (46 pct.) og beskæftigelsesindsatsen (42 pct.). Der er dermed ikke tale om et lige så stort bidrag. Dette på trods af, at en højere andel af interessenterne (64 pct.) oplever, at de boligsociale indsats har bidraget til at styrke det tværsektorielle samarbejde om småbørnsfamilierne.

5.1.3 Blandede oplevelser af det boligsociale bidrag til at skabe et mere helhedsorienteret samarbejde

Et tredje fokus er, om den boligsociale indsats har bidraget til et samarbejde, der opleves mere helhedsorienteret for borgerne i de udsatte boligområder. I tråd med ovenstående ses der også forskelle mellem, hvordan interessenterne oplever den boligsociale indsats' bidrag.

En større andel (62 pct.) af interessenterne i den kriminalpræventive indsats oplever i høj eller meget høj grad, at den boligsociale indsats har bidraget til det helhedsorienterede samarbejde. Det tyder på, at den boligsociale indsats har skabt et væsentligt bidrag. Det samme gælder for godt halvdelen af interessenterne i uddannelsesindsatsen (55 pct.) og indsatsen til småbørnsfamilier (53 pct.). De kvalitative interview indikerer, at dette kommer til udtryk ved et større blik for hinandens faglighed blandt aktørerne, der arbejder i udsatte boligområder, samt for hinandens strategier og visioner. Igen opleves bidraget dog lidt mindre blandt interessenterne i beskæftigelsesindsatsen (42 pct. svarer i høj eller meget høj grad).

5.1.4 Et delvist styrket samarbejde om opsporing og fastholdelse af målgruppen

Yderligere har der i evalueringen været et fokus på, om den boligsociale indsats har styrket samarbejdet om opsporing og fastholdelse af målgruppen. Dette indebærer at skabe kontakt til beboere, der kan have glæde af en indsats, såvel som at støtte beboerne i at holde ved indsatsen.

Halvdelen af interessenterne på tværs af de fire indsatsområder oplever i høj eller meget høj grad, at den boligsociale indsats har bidraget til at styrke opsporingen af målgrupperne og fastholdelsen af målgrupper i indsatserne inden for de fire temaområder. Det indikerer et bidrag fra den boligsociale indsats, men det er dog også væsentligt at have for øje, at den boligsociale indsats bygger på et stærkt målgruppekendskab og den lokale nærhed til beboerne. På denne vis kunne det forventes, at der ville være mere end de ca. 50 pct., som i høj eller meget høj grad oplever et bidrag fra den boligsociale indsats til opsporing af målgrupper med behov for støtte. En lidt større andel af interessenterne i uddannelsesindsatsen svarende til 60 pct. oplever i høj eller meget høj grad, at den boligsociale indsats har bidraget til at styrke samarbejdet om opsporing og fastholdelse af målgruppen.

5.2 Betydningen for fagligheden i indsatsen i udsatte boligområder

Evalueringen har også haft fokus på, hvordan den boligsociale indsats samlet har påvirket den faglig udvikling af indsatserne i de udsatte boligområder. Igen er der på tværs af de fire indsatsområder flere tværgående konklusioner, som er opsummeret i tabellen herunder.

Table 5.3: Andel af interessenter, som oplever, at den boligsociale indsats i høj grad eller meget høj grad har bidraget til den faglige udvikling. Procent.

Bidrag til ...	Skolegang og uddannelse	Beskæftigelse og fastholdelse på arbejdsmarkedet	Forældrekompetencer og børns trivsel	Kriminalitetsforebyggelse
Viden om målgruppens behov og udfordringer	60	64	59	59
Nye perspektiver på målgruppen	62	60	57	50
Muligheder for at trække andre fagligheder ind	77	58	61	71
Udvikling af nye metoder	47	35	35	37

Kilde: Interessent-survey.

5.2.1 Øget viden om målgruppens behov og udfordringer

Det første faglige fokusområde, som er undersøgt i evalueringen, er, i hvilken grad den boligsociale indsats har bidraget til, at interessenterne har opnået en øget viden om målgrupperne inden for de fire temaområder. Specifikt gælder det viden om målgruppernes behov og udfordringer.

Et flertal (ca. 60 pct.) af interessenterne på tværs af de fire indsatsområder oplever i høj eller meget høj grad, at den boligsociale indsats har bidraget til, at de har fået en øget viden om målgruppens behov og udfordringer. Der er således tale om et væsentligt, positivt bidrag til interessenternes målgruppekendskab. En nærmere analyse indikerer, at resultatet skal ses i sammenhæng med de positive resultater, som knytter sig til den boligsociale indsats' betydning for et styrket tværsektorielt samarbejde. Konkret peger kvalitative interview med interessenter

på, at tværsektorielle mødefora i regi af den boligsociale indsats bidrager til vidensdeling og dialog om målgruppernes behov.

5.2.2 Nye perspektiver på arbejdet med målgruppen

I forlængelse af foregående resultat har evalueringen også undersøgt, om den boligsociale indsats har bidraget med nye perspektiver på arbejdet med målgruppen. Det kan være i form af en anderledes tilgang til målgruppen eller nye greb og metoder, der kan styrke indsatsen.

Mere end halvdelen af interessenterne på tværs af de fire indsatsområder oplever her, at den boligsociale indsats har udvidet deres billede af, hvordan der kan arbejdes med målgruppen i udsatte boligområder. Konkret svarer mellem 50 og 60 pct. af de adspurgte interessenter, at de har fået nye perspektiver på arbejdet med målgruppen. Der er på denne måde også tale om et positivt bidrag. De kvalitative interview indikerer, at det boligsociale bidrag kommer af en anderledes tilgang, der bygger på åbenhed og nysgerrighed over for den enkelte beboers behov, ressourcer og udfordringer. Dette følger bl.a. af, at de boligsociale medarbejdere ser beboerne i andre situationer og kommer tættere på deres hverdag og fritidsliv.

5.2.3 Flere muligheder for at trække andre fagligheder ind

Det tredje fokus, som er undersøgt, er interessenternes oplevelse af at kunne trække på nye samarbejdspartnere, som har en anden faglighed, gennem den boligsociale indsats.

En større andel af interessenterne inden for de fire indsatsområder oplever, at den boligsociale indsats har udvidet deres muligheder for at trække på aktører i indsatsen, der har en anden faglighed end dem selv. Igen indikerer de kvalitative interview med interessenter, at det er det styrkede tværsektorielle samarbejde, som har bidraget til denne udvikling. Det er især en pointe, som gælder interessenterne inden for uddannelsesindsatsen og den kriminalpræventive indsats, hvor mere end 70 pct. i høj eller meget høj grad oplever at have flere muligheder for at samarbejde med aktører med andre fagligheder i deres indsats. I indsatsen til småbørnsfamilier og beskæftigelsesindsatsen er dette ca. 60 pct. Samlet er der tale om et særdeles positivt bidrag fra den boligsociale indsats.

5.2.3.1 Begrænset udvikling af nye metoder

Endelig er interessenterne blevet spurgt om, i hvilket omfang de oplever, at den boligsociale indsats har bidraget til at udvikle nye metoder i arbejdet med at støtte målgrupperne.

Samlet set er der en relativt mindre andel af interessenterne (35-47 pct.), som oplever denne betydning af den boligsociale indsats. Dette gælder på tværs af de fire indsatsområder, om end en lidt højere andel af interessenter på uddannelsesområdet vurderer et positivt udbytte for metodeudvikling. Der er dog grundlæggende tale om en oplevelse af en mindre udpræget betydning af den boligsociale indsats. De kvalitative interview indikerer, at samarbejdet i den boligsociale indsats kan give inspiration til nye veje i arbejdet med målgruppen, men at der i begrænset omfang skabes nye konkrete metoder som resultat af samarbejdet. Indsatserne tager således i disse tilfælde afsæt i allerede anvendte metoder til at fremme beboernes trivsel, beskæftigelse og uddannelse, men for flere interessenters vedkommende i et mere helhedsorienteret og tværsektorielt samarbejde, som beskrevet ovenfor.

Litteratur

Landsbyggefonden (2010): *Vejledning om udarbejdelse af ansøgning i henhold til lov om almene boliger mv. § 91a og Fondens regulativ om tilskud til boligsocial indsats (boligsociale aktiviteter og huslejestøtte) i udsatte almene boligområder.*

Socialministeriet (2010): *Aftale mellem regeringen (Venstre og Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om styrket indsats i ghettområder og anvendelse af den almene boligsektors midler.*

**VIDEN I H
VELFÆRD**

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD